

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No 1

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, yanvar.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikrarov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoirazimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

INSON KAPITALINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	52
Dilnoza Ruziqulova Xoliqovna	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLAR BAZASINI BAHOLASH SAMARADORLIGINI TAKOMILLASHTIRISH.....	56
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XALQARO TAJRIBA	60
Maksumova Umidaxon Sadikjonovna	
ОЛИГОПОЛИЯ И ТЕОРИЯ ИГР	64
Камилова Наргиза Абдукаххоровна, Наимов Самандар Раджабович	
ЦИФРОВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ: НОВАЯ ЭРА ЭФФЕКТИВНОСТИ	67
Каракулов Фарход Зайпудинович	
MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING INNOVATSION YECHIMLARI	72
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
MOLIYAVIY AKTIVLARNING IQTISODIY MOHIYATI VA TIJORAT BANKLARIDA ULARNING SIFAT MEZONLARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	77
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MOLIYAVIY RISKLARNI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI	82
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich, To'xtayev Kamol Po'latovich	
MARKETING VA BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA TAYYOR KIIYIMLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	87
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
NAMANGAN VILOYATI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA MODERNIZATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI	93
Odilova Malika Abdushukur qizi	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	98
Toshtemirov Xojjakbar Qahramon o'g'li	
ТУРИЗМ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ	103
Артикова Шохида Ильясовна	
MINTAQALARDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI INNOVATSION SALOHİYATINI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	107
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich	
THEORETICAL ASPECTS OF SERVICES IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN'S ECONOMIC TRANSFORMATION	114
Umidjon Normurodov, Qodirov Yusufbek Suyunbek ugli	
РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИЯТИЙ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ МАРКЕТИНГОВЫХ ИННОВАЦИЙ	120
Расулов Нозимжон Набиджонович	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING JORIY QILINISHI VA UNI OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI.....	125
Saburov Jumanazar Saliyevich	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI VA ICHKI BOZORNI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI	129
Mayliyeva Sadoqat Safayozovna	
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ТРАНСПОРТНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Убайдуллаев Худоёр Бахтиёр угли	

MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	141
Xayitov Rustam Burxonovich	
BARQAROR MOLIYALASHTIRISH KONSEPSIYASIGA MUVOFIQ "YASHIL" INVESTITSIYALARNI RIVOJLANTIRISH.....	146
Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li	
BANK XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH.....	151
Dushamov Maxmudjon Maksudbekovich	
HUDUDLARDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	159
Ibodova Dilsora Ibodovna	
INVESTITION PORTFELLARNI SHAKLLANTIRISH, BAHOLASH VA BOSHQARISH.....	165
Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Abdullaeva Shohista	
KICHIK XIZMATLAR FAOLIYATINI RASMIYLASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGI KO'RSATKICHLARINI OSHIRISH.....	170
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	
MONOPOLIYAGA QARSHI BOSHQARUV TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA VA MILLIY YONDASHUVLAR.....	173
Akbarov Jasur Ikromjon o'g'li	
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ДИНАМИКИ И СЕЗОННОСТИ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	179
Салиходжаева Умида Абдуакбар кизи	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI TALABNI PROGNOZLASHNING CHAKANA MARKETING INNOVATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI ROLI	186
Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi	
TEMIR YO'L YO'LOVCHI TASHISH KORXONALARI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MODELLARI	200
Eshboyev Ulug'bek Farxodovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY HISOBOT VA AUDIT METOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	205
Zufarova Zilola Raxim qizi	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILLARI	216
Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich	
MULKIY SOLIQLARNING MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI TA'SIRINI BAHOLASH.....	222
Aliyarov Olim Abdug'aparovich	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHSULOT BILAN BOG'LIQ XIZMATLAR TASNIFI	231
Saidov Dilshodbek Razzakovich	
UY-JOY FONDINI SAMARALI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJIY TAJRIBALARI.....	236
Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li	
TURIZMNI IQTISODIYOTDA TO'G'RIDAN TO'G'RI TA'SIRINI STATISTIK TADQIQOTI.....	241
Jumanova Zilola Tuychiyevena	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR BANK EKOTIZIMLARI VA O'ZBEKISTON BANK EKOTIZIMLARINING RIVOJLANISHI VA QIYOSIY TAHLILI	248
X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM TIZIMI UCHUN DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARUV METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	254
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
OROL BO'YI MINTAQASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI INNOVATSION BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	259
Umarova Xusnora Dilmurod qizi	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISHCHI KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	264
Xolmurotov Salimbek Eshbekovich	
INNOVATSION KLASSTERLARNI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMI	269
Quliyev Begimqul Melikovich	
ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ	276
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
АГРОЭКОТУРИЗМ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ДИВЕРСИФИКАЦИИ ЭКОНОМИКИ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ УЗБЕКИСТАНА	281
Хайдаров Ойбек Зоирович	
THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON SERVICE QUALITY AND CUSTOMER SATISFACTION IN THE HOUSEHOLD SERVICE SECTOR: EMPIRICAL EVIDENCE FROM SAMARKAND REGION	287
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, Yuldosheva Zulfizar Sayfullayevna	
DEVELOPMENT OF INTERACTIVE MODELING METHODS FOR THE SYNTHESIS OF INTELLIGENT CONTROL SYSTEMS FOR TECHNICAL OBJECTS IN THE DIGITAL ECONOMY	293
Mamutova Aygul Kalmurzaevna	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISH MASALALARI	298
Abdurazakova Nasiba Sultanovna	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI TRANSFORMATSIYASI VA UNING MOLIYAVIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI	303
Tashmuxeimova Yayra Atxamovna	
ZAMONAVIY AXBOROT TIZIMLARI ORQALI SOLIQ QARZDORLIGINI UNDIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA TAHLIL	308
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
TA'LIM MIGRATSIYASI VA INTEGRATSIYA KO'RSATKICHLARINI STATISTIK TAHLILI: YEVROPA ITTIFOQI (SIRIUS) TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	314
Abdullayeva Gulhayot Shuhratovna	
HUDUDIIY SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI KO'P OMILLI STATISTIK TAHLIL ETISHDAGI ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI	319
Tag'oyev Feruz Yorqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI HUDUDIIY INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH: QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA TAHLIL VA TAVSIYALAR	326
Egamberdiev Abbasxon Sherali o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISH VA RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	331
Nurullayev Baxrom Botirovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASIDAN FOYDALANISH	337
Ne'matova Mavsuma	
ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA ISLOMIY MOLIYA VA NOBANK KREDIT TASHKILOTLARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNING NAZARIY ASOSLARI	341
Galatov Abbas Alibekovich, Xalilov Nurullo Xamidillayevich	
IQTISODIY FAOLLIKNI OSHIRISHGA QARATILGAN DAVLAT FISKAL SIYOSATI HOLATI TAHLILI	346
Xudayberginova Nigora Turgunbayevna	
MEHNATGA HAQ TO'LASHTIRISH MOHIYATI VA ULARNI HISOBGA OLIHNING ASOSIY VAZIFALARI	356
Anvar Raximov Maxmarasulovich	
"CRADLE TO CRADLE" VA "CRADLE TO GRAVE" KONSEPSIYALARINING UMUMIY VA XUSUSIY JIHATLARI	360
Sodikov Zokir Rustamovich	
MINTAQADA PARRANDACHILIK SANOATINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	366
Qarshiyev Obidjon Egamberdievich	

AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI VA MINTAQA IQTISODIYOTIGA TA'SIRI: KEYNESIAN YONDASHUV NUQTAI NAZARIDAN.....	370
Shermatov G'ofurjon G'ulamovich	
QURILISH KORXONALARIDA INQIROZGA QARSHI BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI (ROSSIYA TAJRIBASI)	377
O'rinboyev Doniyorjon Baxtiyorjon o'g'li	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA YASHIL XIZMATLAR SEKTORINING TRANSFORMATSIYASI.....	385
Aliqulova Laylo Ziyadin qizi	
VIRTUAL TA'LIM MUHITI ORQALI TALABALARNING MULOQOT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI.....	390
Bozorova Muazzam Hamid qizi, Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA TRANSPORT INFRATUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH KO'RSATKICHLARINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH VA PROGNOZLASHTIRISH	395
Qo'ziyboyev Umarbek Ulug'bekovich	
ОЦЕНКА СТОИМОСТИ И РИСКОВ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ (FDI)	400
Бахтиярова Дильноза Мадминджановна	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING AHAMIYATI.....	407
Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich	
O'ZBEKISTONDA INTEGRATSIYALASHGAN YASHIL MOLİYALASHTIRISH ARHITEKTURASI: KONSEPTUAL MODEL VA AMALIY TAKLIFLAR.....	412
Quliyev Ulug'bek Mirzayevich	
BANK TIZIMI FAOLIYATI MISOLIDA MOLİYAVIY ISLOHOTLAR SHAROITIDA KORXONALAR LIKVIDLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	419
Iminova Nurjahan Qodirjon qizi, Karimov Sardorbek Shuxratjon o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING SANOAT RIVOJI VA EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHDAGI O'RNI	423
Baxtiyor Abduganiyev, Nodira Saidbaxromova	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ РОЛЬ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В СТАНОВЛЕНИИ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ И ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	427
Li Kristina Alekseyevna, Элназарова Шарифа Исроиловна, Эшпулатов Достонбек Боходир огли	
TOVAR-XOMASHYO BIRJASIDA SAVDO TURLARINING SHAKLLANISHI VA ULARNING BOZOR SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	432
Xudayberdiyev Kamoliddin Ustemirovich	
THE ROLE OF CORPORATE STRUCTURES IN THE DEVELOPMENT OF GLOBAL FINANCIAL RELATIONS.....	438
Kurbaniyazov Shakhzodbek Karimovich	
BANKLARNI MODERNIZATSIYA VA TRANSFORMATSIYA QILISH JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASH SAMARADORLIGINI TA'MINLASH VA UNI OSHIRISHNING ASOSIY YO'LLARI	442
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
KICHIK BIZNESDA RAQAMLI MARKETING: O'ZBEKISTON SHAROITIDA SAMARADORLIK VA INTEGRATSIYA MODELLARI	446
Kamilov Farxod Shamilevich	
TASHQI SAVDODA EKSPORTNING MAKROIQTISODIY AHAMIYATI	453
Abdivaliyev Shahzodbek Xayrullayevich, Mutalov Sultonbek Abduraim o'g'li, Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Ubaydullayeva Gulchexra Erkabayevna, Aipova Iroda Ikramovna	
РАЗВИТИЕ АСПЕКТОВ МАРКЕТИНГА В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ СПОРТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ.....	459
Юсупов Махамадамин, Закирова Умида Махамадаминовна	
LIZING OLUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITILISHI	462
Sadritdinov Baxodir	

YASHIL IQTISODIYOT VA KICHIK BIZNES RIVOJLANISHINING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI	467
Isroilov Dilshodbek Rustamovich	
TEXNOLOGIK RESURLARNI BOSHQARISHDA STRATEGIYALARDAN FOYDALANISH	474
Kazakov Olim Sabirovich	
OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARINING IQTISODIY AHAMIYATI HAMDA ZARURLIGI.....	479
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
SANOAT KORXONASIDA INNOVATSION JARAYONLAR SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISHNING METODIK YONDASHUVLARI.....	485
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	491
Kafiyev Xojiakbar Xosilbek o'g'li	
BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI.....	496
Xolmatov Otabek Oybek o'g'li	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALAR.....	499
Sheraliyeva Saida Azatovna	
TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA KLASTER USULLARINI QO'LLASH.....	504
Mizrob Maxmudovich Tashov	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ СТОИМОСТИ КОМПАНИИ В ПРОЦЕССАХ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ.....	514
Ли Илларион Георгиевич	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВИДОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА УЗБЕКИСТАНА.....	519
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
УСТОЙЧИВОЕ И ЦИФРОВОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА: ЭВОЛЮЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ	525
Усманова Азиза Баходировна	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI INNOVATSION ASOSDA RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ZARURIYATI.....	529
Temurbek Olimovich Mamayunusov	
КОМПЛЕКСНОЕ УЧЁТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ ПРОЦЕССОВ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	536
Эркинбаев Якуббой Хушнуд угли	
ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINING DAVLAT QARZ BARQARORLIGINI TA'MINLASH VA QARZ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH INSTITUTSIONAL VA AMALIY QO'LLANISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH	541
Raxmatov Hamid Hasan o'g'li, Akramov Azizjon Kabirovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SEKTORIDA INSTITUTSIONAL VA INVESTITSION OMILLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA QO'SHMA TA'SIRI.....	549
Fayziyev Oybek Raximovich	
INSTITUTIONALIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION EFFECTIVENESS: A COMPARATIVE ANALYSIS OF OECD COUNTRIES' EXPERIENCE IN GOVERNANCE FOR PUBLIC ADMINISTRATION REFORM.....	556
Sarvar Saidov Khairulloyevich	
O'ZBEKISTONDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	562
Zaynutdinova Umida Djalalovna, Miraxmedova Maftuna Ibragimovna	
SAMARQAND VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA INSON KAPITALINING ROLI.....	568
Gulnora Mardievna Shadieva, Avazova Charos	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ДОХОДОВ РАБОТНИКОВ ВУЗОВ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ СФЕРЫ УСЛУГ	572
Шадиева Гулнора Мардиевна, Рустамова Фируза	

KICHIK BIZNES KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH.....	578
Eminchayev Baxodir Sadikovich	
MINTAQA IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARINING NAZARIY TAHLILI.....	583
Tuyev Abdurahmon Yusubovich	
AKTIVLAR SIFATIGA TA'SIR ETUVCHI MAKROIQTISODIY VA INSTITUTSIONAL OMILLARNING TAHLILI.....	587
Rasulov Muxammad Bobur Fazliddin o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING MUAMMOLI KREDITLARI (NPL) KO'RSATKICHI ORQALI BANK TIZIMI BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	594
Xanmuratov Roushenbek Xalmuxammetovich, Vaxabov A.V.	
AKSIYADORLAR BILAN MANFAATLI MUNOSABATLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA AKSIYADORLAR VA ULARNING HUQUQLARINI TA'MINLASH.....	600
Raimov Farrux Avazjon o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ В ТУРИСТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ.....	605
Мирпулатова Луиза Мансуровна, Абдумажидов Шахзод Шерзод угли	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNING YAIMDAGI ULUSHI VA UNING IQTISODIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	610
Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASSTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	615
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
SURXONDARYO VILOYATI ISHLAB CHIQARISH SANOAT KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGI KO'RSATKICHLARINING STATISTIK TADQIQOTI.....	619
Buriyev Ubaydulla Bozor o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR.....	623
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
YASHIL IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILLARI VA ULARNI BOSHQARISH MASALALARI.....	630
Yuldasheva Nazokat Muzaffar qizi	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING BARQAROR RIVOJLANISH MEXANIZMI: MONITORING VA BAHOLASH TIZIMI.....	635
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH TENDENSIYALARI VA MUAMMOLARI.....	640
Raxmanova Iroda Xasilovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYA QILISH VA RAQAMLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA STRATEGIK YO'NALISHLAR.....	645
Turgunov Abror Kadirovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT DAVRIDA BANK XIZMATLARI VA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARNING TARAQQIYOTI.....	650
Muminova Marguba Mamirkulovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	655
Ulashev Xubbim Askarovich	
KADRLAR SIYOSATI VA DAVLAT XIZMATI SAMARADORLIGINI BAHOLASH HAMDA RIVOJLANTIRISHNING MILLIY MODELINI YARATISH.....	659
Turayev Laziz Shokirovich	
BALIQ YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMRADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI VA AHAMIYATI.....	664
Bo'ltakov Sardor Oqbo'ta o'g'li	

QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI UNDIRISH JARAYONIDA SOLIQ TAFOVUTINI (VAT GAP) ANIQLASH VA BAHOLASH USULLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDA ADAPTIV YONDASHUV.....	670
Urazmatov Jonibek Musurmanovich	
HUDUDLAR SOLIQ SALOHİYATI: OMILLAR VA NATIJA.....	675
Baxtiyorov Umid Kaxramon o'g'li	
AN'ANAVIY HUNARMANDCHILIKNI RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI INNOVATSION TRANSFORMATSIYA QILISH MEXANIZMLARI.....	680
Ermetov A.I.	
TA'MINOT ZANJIRINI BOSHQARISHDA SUPPLY CHAIN CONTROL TOWER KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISH AFZALLIKLARI.....	686
Yuldashev Abduxakim Abdukarimovich	
KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA AXBOROT RESURSLARINING BOSHQARUV MODEL VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	691
Yo'ldoshev Nodirbek Ne'matjon o'g'li	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIGA MENTORLIK TIZIMINI TATBIQ QILISHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	696
Xurshida Maxmadaminova	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INING HISOB-KITOB VA UNDIRISH TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	706
Jumanazarov Alisher Toshtemir o'g'li	
ПРАКТИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КЛЮЧЕВЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ ФИНАНСАМИ УЗБЕКИСТАНА.....	715
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
KORPORATIV DIVIDEND SIYOSATINING YANGI JIHATLARINI O'RGANISH: RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKAT MISOLIDA.....	723
Eshev Furqat A'zamovich	
RAQAMLI PLATFORMALAR ASOSIDA "AQLLI SHAHAR" BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH: INSONGA YO'NALTIRILGAN YONDASHUV.....	730
Raximova Madina Shuxrat qizi	
HUDUDIIY IQTISODIY TIZIMLARNI BOSHQARISHNING TASHKILIIY TUZILMALARI.....	737
Umarov Oqil Omiljonovich	
MAMLAKATIMIZ TIJORAT BANKLARINING FOND BOZORIDAGI INVESTITSION FAOLLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	742
Yuldashev Fozil Turapovich	
MAKROIQTISODIY MUVOZANATNI MODELLASHTIRISHDA MATEMATIK USULLARNING TATBIQI VA PROGNOZLASHTIRISH SAMARADORLIGI.....	749
Abdiraimov Abbos Xolmurodovich	
ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ТОРГОВЫХ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И ГОСУДАРСТВАМИ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ.....	756
Мирзамухамедова Шахзода Акмалжон кизи	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIY TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA STRATEGIK MENEJMENTNI RIVOJLANTIRISH.....	762
Ismadiyrov Alisher Abduraxmon o'g'li	
СПОСОБЫ ВЫРАЖЕНИЯ СОСТОЯНИЙ ЧЕЛОВЕКА ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИМИ ОБОРОТАМИ РУССКОГО ЯЗЫКА.....	766
Жумаев Шавкат ХХХ	
SUV XO'JALIGI SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	769
Dilshod Pulatov, Dildora Mirzaeva	
МЕТОДЫ СБОРА И АНАЛИЗА ДАННЫХ ДЛЯ ОЦЕНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ ЦИФРОВЫХ ИНВЕСТИЦИЙ.....	776
Каракулов Фарход Зайпудинович	

НЕФОРМАЛЬНАЯ ЗАНЯТОСТЬ И ТЕНЕВАЯ СТОРОНА ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: АНАЛИЗ СТРУКТУРНЫХ ВЫЗОВОВ И ГОСУДАРСТВЕННЫХ МЕР ПО ЛЕГАЛИЗАЦИИ	782
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISH MODELLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI	787
Xalikov Akmal Xolboyevich	
TIJORAT BANKLARDA MOLIYAVIY XIZMATLARNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ISTIQBOLLARI	793
Roziqov Behzod Bahrom o'g'li	
RAQOBATBARDOSH MUHITDA INNOVATSION MENEDJMENTNI JORIY ETISH MEXANIZMLARI	799
Siddikov Askar Axrorovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYASINI BAHOLASHNING MEZON VA USULLARI	803
Isakova Naima Ikromjonovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT BUDJETI DAROMADLARINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	809
Abdullayeva Iroda Shuxrat qizi	
MULTIMODAL TRANSPORT OQIMLARI SHAROITIDA LOGISTIKA XABLAR JOYLASHUVINI TANLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	813
Umirzaqov Davlatjon Dolimjon o'g'li, Axmedova Muslima Djalolovna	
SUG'URTA ZAXIRALARINI MOLIYAVIY HOLAT TO'G'RISIDAGI HISOBOTDA AKS ETTIRISH TARTIBINI TAKOMILLASHTIRISH	818
Kodirkulov Oybek Turdiboyevich	
MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI BOSHQARISHNING XORIJIY TAJRIBALARI	826
Nazarov Nazirjon Narzilloevich	
BUDJET TASHKILOTLARIDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNI TUZISH VA ULARNI TAHLIL QILISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	830
Norqulova Qutlug'nigor Oloviddinovna	
XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASIDA BOJ-TARIF SIYOSATINI METODOLOGIK TAKOMILLASHTIRISH MODELLARI	837
Pardayev Ilhomjon G'ulom o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI (XORIJIY TAJRIBA ASOSIDA)	844
Bekmetov Xursandbek Ilxamovich	
SOTISH KANALLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA MARKETING TADQIQOTLARIDAN FOYDALANISH	850
Abduxalilova Laylo Tohtasinovna	
MINTAQ IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA XIZMATLAR SOHASINING O'RNI VA OBYEKTIV ZARURIYATI	857
Achilova Firuza Kurbanovna	
TIJORAT BANKLARINING RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASH VA INVESTITSION KREDITLASH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH TAHLILI	862
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
XIZMATLAR SOHASIDA MIJOZLAR BILAN O'ZARO MUNOSABATLARNI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA BAHOLASH MEZONLARI	867
Ismailova Ma'mura Eldorovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIL TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI VA MANBALARI	874
Rustamova Dilsabaxon Djurayevna, Baratov Maxsudali Nazaraliyevich	
KORXONA FAOLIYATIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	881
Xashimova Dilyora Paxritdinovna	
TURIZM SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI (DXSH) LOYIHALARINI BOSHQARISHDA ESG VA BMTNING BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARI (UNSDG) KONSEPSIYALARINING O'ZARO BOG'LIQLIGI	888
Masharipov Ravshan Rajabboyevich	

IQTISODIY, MOLIYAVIY, INVESTITSIYA VA SOLIQ SALOHİYATINING O'ZARO BOG'LIQLIGINING NAZARIY XUSUSIYATLARI.....	893
Jurayev Xusan Atamuratovich	
TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY RISKLAR BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH STRATEGIYALARI.....	900
Kadirov Abdumalik Matkarimovich, Abduqodirova Shahzoda Ilhomidin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTINI IQTISODIY-EKOLOGIK JIHATDAN RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	904
Koliyova Shoxista Qahramon qizi, Barnoqulova Marjona Otabek qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY AKTIVLAR PORTFELLARINI RISK-DAROMAD DILEMMASI ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH (G. MARKOVIS VA J. TOBINNING PORTFEL NAZARIYASI ASOSIDA)	909
Kurbanov Xayrilla	
MAMLAKATIMIZNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO'LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	915
Mirzayev Rustam Ro'ziyevich	
РЫНОЧНЫЙ СПРОС И РАВНОВЕСИЕ	921
Камилова Наргиза Абдукажхоровна, Ашуров Сардоржон Зафаржонович	
XORIJIY DAVLATLARDA AUDITORLIK FAOLIYATINING O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH TENDENSIYASI.....	925
Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li	
MARKETING-INTERNET XIZMATLARIDAN FOYDALANGAN HOLDA SAVDO KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	929
Ismoilov Lazizbek Rasuljon o'g'li	
KORXONADA INNOVATSION BOSHQARUV MEXANIZMLARINING MAVJUD MODELLARINING RETROSPEKTIVASI.....	934
Toxirova Gullola Mirkamolovna	
SANOATNI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA TARMOQ KORXONALARI FAOLIYATIGA ESG TAMOYILLARINI JORIY ETISHNING ROLI	940
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
TIBBIY XIZMATLARNI MOLIYALASHTIRISH VA SAMARADORLIGINI BAHOLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	946
Isroilov Bohodir Ibragimovich, Muhammadiev Ramz Zoirjon o'g'li	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING ROLI	952
O'ktamova Nozima Narzulla qizi	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УЧЕТА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ.....	957
Журахонов Шержахон Зафаржонович	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT KO'LAMI, RIVOJLANISHINING TARIXIY EVOLYUTSIYASI VA HOZIRGI HOLATI TAHLILI	962
Raxmonov Azizjon Sadullayevich	
SOLIQQA TORTILADIGAN KO'CHMAS MULKLARNI BAHOLASH TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	970
Musalimov Shuxrat Isamuxamedovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYALASHNI TAKOMILLASHTIRISH BILAN BOG'LIQ BO'LGAN MUAMMOLAR.....	974
Yuldashev Iskandar Abdurashidovich	
BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASI VA UNING QURILISH SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK(DXSH)NI BOSHQARISHDAGI O'RNI	980
Rasulov Shuxrat G'ayratovich	
"YASHIL IQTISODIYOT", EKOLOGIK BARQARORLIK VA EKOLOGIK MADANIYAT	984
Ibragimova Saodat Abdumo'minovna	

EKOLOGIK TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI	990
Mirzayeva Nilufar Sabirjanovna	
IQTISODIY RIVOJLANISHDA INNOVATSIYALARNING NAZARIY ASOSLARI VA AHAMIYATI.....	995
Davlatova Ozoda Olmos qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH: RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'YI INTELLEKTNI JORIY ETISHNI TAKOMILLASHTIRISH	1001
Suyunova Dilfuza Dilmurod qizi	
BOZORNI SEGMENTATSIYALASHDA MARKETING TADQIQOTLARINING ROLI	1006
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilxomovna	
O'ZBEKISTONNING "YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH STRATEGIYASI	1010
Sharifboyev Bunyod Azamat o'g'li, Abduraxmanova Gulnora Qalandarovna	
TIJORAT BANKLARI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA KAPITALNING ROLI	1016
Mirzaraximova Nurhayot Baxrom qizi	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ВУЗОВ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН В УСЛОВИЯХ РЕФОРМИРОВАНИЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ И РЫНОЧНОЙ КОНКУРЕНЦИИ	1020
Ходжаева Наргизахон Анатолиевна	
FUNDRAISING AS A STRATEGIC TOOL IN MUSEUM MANAGEMENT	1028
Aziza Ibroximova	
KORXONALARDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLİYALASHTIRISHDA SOLIQ IMTIYOZLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI	1035
Boboraxmatova Shohsanam Ibdullo qizi	
MOLIYAVIY HISOBOT TIZIMINI XALQARO STANDARTLARGA O'TKAZISHNING O'ZBEKISTONDAGI DINAMIKASI VA NATIJALARI (OLMALIQ KMK MISOLIDA)	1043
A.J.Tuychiyev, M.V Abdunabiyeva	
TARMOQLANGAN AVTOMOBIL YO'LLARI QURISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: FARG'ONA VODIYSI (FARG'ONA VILOYATI VA QO'QON HUDUDI) MISOLIDA RAQAMLI LOYIHALASH, OPTIMALLASHTIRISH VA INTELLEKTUAL BOSHQARUV	1051
Yakubov Maqsadxon Sultaniyazovich, Norinov Muhammadyunus Usibjonovich, Zikrayev Akmaljon Alimovich	
O'ZBEKISTONDA KORPORATIV INNOVATSIYA TIZIMINI ISH SAMARADORLIGINI BAHOLOVCHI (KPI) AXBOROT TIZIMINI ISHLAB CHIQISH VA TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	1057
Rafikova Kamila Baxtiyorovna	
RAQAMLI BANK XIZMATLARINING MOLİYAVIY BOZOR RIVOJIGA TA'SIRI	1063
Abdulazizov Javohir Abduvali o'g'li	
OILAVIY TADBIRKORLIKNI TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MOLİYALASHTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI	1070
Davlyatov Qahramon Abdumavlyanovich	
AMORTIZATSIYALANADIGAN AKTIVLAR HISOBINING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI.....	1077
Aminboyev Jaloliddin Otabek o'g'li	
BANKLARDA RISK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISH.....	1083
Karimov Shohruh Boydulla o'g'li	
DIGITALIZATION, RESEARCH CAPACITY AND HIGHER EDUCATION DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN: AN ARDL-ECM ANALYSIS (2000-2024)	1087
Ismailova Nilufar	
TURIZMDA TALAB VA TAKLIFNI BAHOLASH USULLARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	1094
Suyunov Alijon Jumaboy o'g'li	
ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ УПРАВЛЕНИЯ ДОХОДАМИ И РАСХОДАМИ НА ФИНАНСОВУЮ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ	1099
Аймухаммедова Амина Какажановна	
"O'ZMILLIYBANK" AJDA MIJOZLARINING KREDITGA LAYOQATLILIGI DARAJASI HOLATI TAHLILI	1105
Jumaniyazov Quvanchbek Amatjonovich	

SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH HAMDA ISHLAB CHIQUARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	1110
Qodirov Bekzod Xomidjonovich	
FARMATSEVTIKA SANOATINING ASOSIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI IQTISODIY-STATISTIK USULLARI ORQALI TAHLILI	1115
O'taganova Umida Egamberdi qizi	
MAMLAKATIMIZDA XOTIN – QIZLAR O'RTASIDA MAHALLIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH MASALALARI	1123
Rafiyeva Madina Xusinovna	
YASHIL IQTISODIYOTDA DEPOZIT TIZIMINI SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA BOSHQARISH	1128
Norqobilova Feruza Abduhomidovna, Odilov Jahongir Nozimjonovich	
OPTIMIZING HUMAN CAPITAL: THE IMPACT OF SCHOOL MANAGEMENT ON ORGANIZATIONAL CULTURE IN VOCATIONAL EDUCATION.....	1132
Karimova Dilfuza Xatamjonovna	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INVESTITSİYALARINING INNOVATSION MAZMUNI RIVOJLANISHINING DOLZARB YO'NALISHLARI	1138
Batirova Raxima Abdujabbarovna, Raximjonov Ulug'bek Boxodir o'g'li	
IQTISODIY TIZIMLARNI MAKRO VA MIKROIQTISODIY DARAJADA PROGNOZLASH: KONSEPTUAL YONDASHUVLAR VA MODELLASHTIRISH USULLARI	1142
Alimov Fazliddin Xalimovich	
ISLOMIY MOLIYA INSTITUTLARIDA FOIZSIZ MOLIYALASHTIRISH TAMOIYLLARINING IQTISODIY MOHIYATI.....	1147
Pulatova Adolat Djaxangirshyevna	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA INNOVASION FAOLIYATNI SAMARALI BOSHQARISH JARAYONLARI	1152
Fayzieva Dilafruz Shuhratovna	
MARKAZIY BANK RAQAMLI VALYUTASI (CENTRAL BANK DIGITAL CURRENCY): NAZARIY ASOSLAR VA XALQARO TA'RIFLARNING QIYOSIY TAHLILI	1156
Tashqo'ziyev Suxrob Abdurazzak o'g'li	
KORXONALARNI MOLIYAVIY INQIROZGA OLIB KELUVCHI SABABLAR VA ULARNI OLDINI OLISH YO'LLARI.....	1161
Bobomirzayev Isroil	
ИНКЛЮЗИВНЫЙ РОСТ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: ПРОБЛЕМЫ, УСЛОВИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ РЕАЛИЗАЦИИ.....	1165
АскарOVA Мавлуда Турабовна	
XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISHDA MOLIYAVIY BOZOR MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1171
Ibragimov G'anijon G'ayratovich	
BANK TIZIMIDA OPERATSION RISKLARNI BAHOLASH VA MONITORING MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH.....	1176
Muxitdinova Difuza Farxodovna	
KO'P DARAJALI YONDASHUVNING MIKRO, MEZO VA MAKRO DARAJALARDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKLARINI ASOSLASH HAMDA MODEL ARXITEKTURASINI SHAKLLANTIRISHNING METODOLOGIK TAMOIYILLARI	1183
Usmonov Maxsud Tulqin o'g'li, Qodirov Farrux Ergash o'g'li	
TIJORAT BANKLARI DAROMAD BAZASINING TARKIBI VA DINAMIKASI ("TURONBANK" ATB MISOLIDA)	1191
Togayev Salim Sobirovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KAPITAL TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH ORQALI KAPITAL BAHOSINI MINIMALLASHTIRISH MEXANIZMLARI	1196
Obidov Sanjar Omonxo'jayevich	
O'ZBEKISTON XIZMATLAR EKSPORTINING GEOGRAFIK TARKIBINI TAKOMILLASHTIRISH IMKONIYATLARI: GRAVITATSION MODEL ASOSIDA TAHLIL	1202
Qodirjonov Adhamjon	

AKSIONERLIK JAMIYATLARDA MOLIYAVIY INVESTITSİYALAR HISOB VA AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITISH	1206
Suyunov Yorqin Bekturodovich	
BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASHDA TADBIRKORLIK INFRATUZILMASINING INSTITUTSIONAL OMILLARI	1212
Arifbayev Bobur Dilshodovich	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ ESG-ТРАНСФОРМАЦИЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ В РАМКАХ СТРАТЕГИИ «УЗБЕКИСТАН – 2030»	1219
Аблаева Валентина Борисовна	
FINANCING A GREEN UNIVERSITY: MECHANISMS, MODELS, AND STRATEGIC DIRECTIONS FOR SUSTAINABLE CAMPUS DEVELOPMENT	1227
I. Imomov, F.Nishonov	
ПОНЯТИЕ И ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ СОЦИАЛЬНОГО МАРКЕТИНГА В УЗБЕКИСТАНЕ	1234
Шоев Алим Халмуратович	
ANALYZING UZBEKISTAN'S EU EXPORT TRENDS THROUGH THE GENERALIZED SYSTEM OF PREFERENCES PLUS (GSP+) SCHEME	1239
Aziz Zikriyoyev, Rajabova Malika Nuriddin qizi	
ANALYZING UZBEKISTAN'S EU EXPORT TRENDS THROUGH THE GENERALIZED SYSTEM OF PREFERENCES PLUS (GSP+) SCHEME	1239
Aziz Zikriyoyev, Rajabova Malika Nuriddin qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INVESTITSILAR HISOBIGA ASOSLANGAN XOLATDA MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI TASHKIL ETISH TARTIBI	1247
Xasanova Xusnoraxon Faxriddinova	
HUDUDIY MOLIYAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA INVESTITSION FAOLLIKNING ROLI VA UNING RIVOJLANISH MEKANIZMLARI	1251
Ollanazarov Bekmurod Davlatmurotovich	
КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ К ИССЛЕДОВАНИЮ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ УНИВЕРСИТЕТОВ	1257
Менглиева Индира Баходировна	
ЦЕНООБРАЗОВАНИЕ НА ЭНЕРГЕТИЧЕСКОМ РЫНКЕ: ВЫЗОВЫ И ВОЗМОЖНОСТИ	1261
Умарбеков Бахром Ботирбекович	
O'ZBEKISTON QAYTA SUG'URTA TIZIMIDA "ALTERNATIVE RISK CAPITAL"NI JORIY ETISH: IQTISODIY MODEL, EMPIRIK TAHLIL VA ME'YORIY TAKLIFLAR (JAHON TAJRIBASI MISOLIDA)	1270
Jorabaev Jasur Abduraxmanovich	
O'ZBEKISTON QAYTA SUG'URTA TIZIMIDA ALTERNATIVE RISK CAPITAL'NI JORIY ETISH: IQTISODIY MODEL, EMPIRIK TAHLIL VA ME'YORIY TAKLIFLAR (JAHON TAJRIBASI MISOLIDA)	1276
Jo'rabayev Jasur Abdurahmonovich	
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA BOSHQARUV KADRLARINING LIDERLIK SALOHİYATINI BAHOLASH MASALALARI	1282
Rasulov Shohruxbek G'ulomjon o'g'li, Ibragimov Isroil Usmonovich	
SURXONDARYO VILOYATIDA MEVA VA SABZAVOT ISHLAB CHIQRISH KO'RSATKICHLARINING XO'JALIKLAR TOIFALARI BO'YICHA TAHLILI	1286
Majidova Dilnoza Bahromovna	
TURISTIK XIZMATLARNI RIVOJLANTIRISHDA SUN'IY INTELEKTNING (SI) TA'SIRI	1290
Begimqulov Javohirbek Jo'raqul o'g'li	
MINTAQADA SANOAT TARMOQLARI RIVOJLANISHIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMI VA ZARURLIGI	1300
Xodjaeva Feruza Komilovna	
TOSHKENT VILOYATI HUDUDLARINING IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI IQTISODIY FARQLAR TAHLILI	1305
Saidakbarov Saidazam Aziz o'g'li	
KORXONALARDA UMUM ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBİ	1309
Yax'yayeva Dilfuza Bagdatovna	

ONLAYN BRONLASH TIZIMLARI: TURLARI, XUSUSIYATLARI VA AJRALIB TURUVCHI BELGILARI	1314
S.S. Ismatillaeva	
BUDJET TIZIMI BUDJETLARI IJROSI USTIDAN MOLIYAVIY NAZORATNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1320
Saidova Kamolat Farhodovna	
КРИМИНОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФАКТОРОВ, ПОРОЖДАЮЩИХ ЖЕНСКУЮ ПРЕСТУПНОСТЬ: ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ	1326
Нуриллоева Заррина Зокиржоновна	
SAMARQAND VILOYATI MEHMONXONA XO'JALIGIDA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TURISTLAR OQIMINI BOSHQARISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	1331
Amiriddinova Madinabonu Zayniddin qizi	
SOLIQ YUKINI HISOBLASH VA UNGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILINING METODOLOGIK JIHATLARI	1334
Abdullayev Abror Bozarboyevich	
ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТЬ ТРУДА В МАЛОМ БИЗНЕСЕ: ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ РЕЗЕРВЫ РОСТА И РОЛЬ ОБУЧЕНИЯ ПЕРСОНАЛА.....	1341
Аминжоновна Вазира Мамасидиковна	
DZYUDOCHILARDA USHLAB OLISH (KUMI-KATA) STRATEGIYASINING MUSOBAQA NATIJALARIGA TA'SIRI.....	1350
Shermatov Gulom Qaxxorovich	
G'AZNACHILIK TIZIMIDA RISKLARNI ANIQLASH VA NAZORAT TADBIRLARINI TAKOMILLASHTIRISH CHORALARI	1357
Xasanov Adiz Xusenovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOTNING HOZIRGI HOLATI HAMDA UNI QISQARTIRISHGA QARATILGAN IQTISODIY ISLOHOTLAR.....	1363
Beknazarov Behzod Baxtiyorovich	
IMPROVEMENT OF THE COMMERCIAL BANK PRIVATIZATION PROCESS IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	1368
Djumaniyazov Islam Karimbayevich	
O'ZBEKISTON TO'QIMACHILIK SOHASI INVESTITSION VA EKSPORT SALOHİYATI TAHLILI	1374
Nurboyev Jaloliddin Mamadiyevich	
TIJORAT BANKLARIDA RISK-MENEJMENTI SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	1378
Madaminov Bekzod Allayarovich	
IQLIM O'ZGARISHLARI VA XAVF OMILLARI SHAROITIDA AGRAR BIZNESDA XARAJATLAR TAHLILI VA XATARLARNI BOSHQARISH.....	1383
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
TA'LIM TIZIMINING BOSHQARUVIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH VA YASHIL IQTISODIYOTNING O'RNI	1387
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
ПОВЫШЕНИЕ ЭКСПОРТНОЙ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ НА ОСНОВЕ ЭФФЕКТИВНОЙ ЛОГИСТИКИ И УПРАВЛЕНИЯ ЦЕПОЧКАМИ ПОСТАВОК	1392
Каримова Хулкар Рахманали кизи, Махмутуллаева Севинч Хабибулла кизи	
TIJORAT BANKLARI KREDIT PORTFELI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA DIVERSIFIKATSIYALASHNING METODOLOGIK ASOSLARI	1399
Norova Nozima Nabiyeвна	
GLOBALLASHUV SHAROITIDA O'ZBEKISTON KOMPANIYALARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING BOSHQARUV SAMARADORLIGIGA TA'SIRI.....	1406
Ahmedova Dilnoza Qalandar qizi	
MINTAQAVIY IQTISODIYOTNING EKOLOGIK MUVOZANATINI SAQLASH ORQALI BARQAROR RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI (NAVOIY VILOYATI TAJRIBASI)	1411
Barnoqulova Marjona Otabek qizi	

MINTAQAVIY IQTISODIYOTNING EKOLOGIK MUVOZANATINI SAQLASH ORQALI BARQAROR RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI (NAVOIY VILOYATI TAJRIBASI)

Barnoqulova Marjona Otabek qizi

Sarbon Universiteti o'qituvchisi

barnoqulovamarjona@gmail.com

orcid.org/0009-0007-1334-6819

Annotatsiya. Ushbu maqola Navoiy viloyati tajribasi asosida mintaqaviy iqtisodiyotning ekologik muvozanatini saqlash orqali barqaror rivojlantirish strategiyalarini o'rganishga bag'ishlangan. Tadqiqotda viloyatning tabiiy resurslaridan samarali foydalanish, sanoat va qishloq xo'jaligi faoliyati natijasida yuzaga keladigan ekologik xavflarni kamaytirish, shuningdek, energiya tejamkor texnologiyalar va yashil investitsiyalarni joriy etish orqali barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash yo'llari tahlil qilingan. Navoiy viloyatida amalga oshirilayotgan ekologik va iqtisodiy strategiyalar tajribasi hududiy rivojlanish va ekologik xavfsizlikni uyg'unlashtirishning samarali modelini namoyish etadi. Tadqiqot natijalari mahalliy va mintaqaviy darajada iqtisodiy siyosat va investitsiya strategiyalarini shakllantirishda qo'llanishi mumkin.

Kalit so'zlar: barqaror rivojlanish, ekologik muvozanat, mintaqaviy iqtisodiyot, Navoiy viloyati, tabiiy resurslar, yashil iqtisodiyot, ekologik strategiya, energiya tejamkorligi.

Abstract. This article is devoted to the study of sustainable development strategies for the regional economy by maintaining the ecological balance based on the experience of Navoi region. The study analyzes ways to ensure sustainable economic growth through the effective use of the region's natural resources, reducing environmental risks arising from industrial and agricultural activities, as well as the introduction of energy-saving technologies and green investments. The experience of environmental and economic strategies implemented in Navoi region demonstrates an effective model of harmonizing regional development and environmental security. The results of the study can be used in the formation of economic policy and investment strategies at the local and regional levels.

Key words: sustainable development, ecological balance, regional economy, Navoi region, natural resources, green economy, environmental strategy, energy efficiency.

Аннотация. Данная статья посвящена изучению стратегий устойчивого развития региональной экономики при сохранении экологического баланса на основе опыта Навоийской области. В исследовании анализируются пути обеспечения устойчивого экономического роста за счет эффективного использования природных ресурсов региона, снижения экологических рисков, возникающих в результате промышленной и сельскохозяйственной деятельности, а также внедрения энергосберегающих технологий и «зеленых» инвестиций. Опыт реализации эколого-экономических стратегий в Навоийской области демонстрирует эффективную модель гармонизации регионального развития и экологической безопасности. Результаты исследования могут быть использованы при формировании экономической политики и инвестиционных стратегий на местном и региональном уровнях.

Ключевые слова: устойчивое развитие, экологический баланс, региональная экономика, Навоийская область, природные ресурсы, «зеленая» экономика, экологическая стратегия, энергоэффективность.

KIRISH

Barqaror rivojlanish bugungi kunda global iqtisodiyot va ekologiya sohasida eng muhim va dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Iqtisodiy o'sish bilan birga tabiiy resurslardan ortiqcha foydalanish, atrof-muhitning ifloslanishi va ekologik muvozanatning buzilishi inson faoliyatining asosiy muammolaridan biri sifatida yuzaga kelmoqda. Shu sababli, mintaqaviy iqtisodiyotning rivojlanishini tabiiy resurslar bilan uyg'unlashtirish va ekologik xavfsizlikni ta'minlash strategiyalari har bir hudud uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Navoiy viloyati O'zbekistonning markaziy va g'arbiy qismida joylashgan bo'lib, boy tabiiy resurslar, sanoat korxonalari, qishloq xo'jaligi maydonlari va minerallarga boy hudud sifatida e'tiborga loyiqdir. Shu bilan birga, viloyatning iqtisodiy faoliyati natijasida ekologik muvozanatni saqlash masalasi dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Mintaqaviy iqtisodiyotni rivojlantirishda ekologik muvozanatning ta'minlanishi nafaqat tabiatni asrash, balki iqtisodiy barqarorlik va ijtimoiy farovonlikni ham kafolatlaydi. Navoiy viloyati misolida bu jarayon, sanoat korxonalarining chiqindilari, suv va havo resurslarining samarali boshqarilishi, qishloq xo'jaligida organik va tejankor texnologiyalardan foydalanish orqali amalga oshirilmoqda. Shuningdek, hududda energiya tejankor texnologiyalarni joriy etish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish va yashil investitsiyalarni rag'batlantirish barqaror rivojlanishning asosiy elementlari sifatida ajralib turadi.

Navoiy viloyati tajribasi ko'rsatadiki, mintaqaviy iqtisodiyotning ekologik muvozanatini saqlash strategiyalari ikki yo'nalishda samarali bo'lishi mumkin: birinchidan, tabiiy resurslardan samarali foydalanish orqali iqtisodiy o'sishni ta'minlash; ikkinchidan, ekologik xavflarni kamaytirish va atrof-muhitni muhofaza qilish orqali uzoq muddatli barqarorlikni mustahkamlash. Ushbu yondashuv nafaqat viloyatning iqtisodiy barqarorligini oshiradi, balki aholining hayot sifatini yaxshilash va ekologik xavfsizlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Hududiy rivojlanish va ekologik strategiyalarni uyg'unlashtirish jarayoni, shuningdek, mahalliy va mintaqaviy darajada iqtisodiy siyosatni shakllantirish uchun asos bo'lib xizmat qiladi. Navoiy viloyatidagi sanoat va qishloq xo'jaligi korxonalari ekologik standartlarga rioya qilgan holda ishlab chiqarish jarayonlarini modernizatsiya qilmoqda, chiqindilarni kamaytirish va energiya resurslarini tejash bo'yicha loyihalarni amalga oshirmoqda. Shu bilan birga, mahalliy hokimiyat va tadbirkorlik subyektlari ekologik bilimlarni oshirish, aholining ekologik ongini rivojlantirish va yashil iqtisodiyot tamoyillarini tatbiq etish bo'yicha faol ish olib bormoqda [1].

Barqaror rivojlanishning mintaqaviy aspekti iqtisodiyot, ekologiya va ijtimoiy sohalarini birlashtirish orqali erishiladi. Navoiy viloyatida bu jarayon quyidagi asosiy yo'nalishlar orqali amalga oshirilmoqda: tabiiy resurslarni barqaror boshqarish, chiqindilarni qayta ishlash va kamaytirish, ekologik standartlarga mos sanoat ishlab chiqarish, energiya tejankor va qayta tiklanuvchi energiya manbalarini joriy etish, hamda yashil investitsiyalarni rag'batlantirish. Ushbu yo'nalishlar viloyatning iqtisodiy o'sishini ta'minlash bilan birga, ekologik muvozanatni saqlash va atrof-muhitni muhofaza qilishga xizmat qiladi [2].

Shu nuqtai nazardan, Navoiy viloyati tajribasi nafaqat mintaqaviy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirishning amaliy modeli sifatida qiziqish uyg'otadi, balki boshqa hududlar uchun ham ekologik va iqtisodiy strategiyalarni uyg'unlashtirish bo'yicha samarali yondashuvlarni namoyish etadi. Tadqiqot natijalari hududiy iqtisodiy siyosatni ishlab chiqish, investitsiya strategiyalarini shakllantirish va ekologik xavfsizlikni ta'minlashda qo'llanilishi mumkin.

Shu bilan birga, mintaqaviy iqtisodiyotni rivojlantirishda ekologik muvozanatni saqlash jarayoni murakkab va ko'p qirrali bo'lib, u tabiiy, iqtisodiy va ijtimoiy omillarni birlashtirgan holda amalga oshirilishi lozim. Ushbu maqola Navoiy viloyatining tajribasi orqali barqaror rivojlanish va ekologik muvozanatni uyg'unlashtirish strategiyalarini tizimli tahlil qilishga qaratilgan [3].

Navoiy viloyati O'zbekistonning markaziy-g'arbiy qismida joylashgan bo'lib, hudud iqtisodiyoti asosan sanoat, konchilik va qishloq xo'jaligiga tayanadi. Viloyatda 2025-yil holatiga ko'ra aholining umumiy soni taxminan 930 ming kishini tashkil qiladi, shundan 60% shaharlarda, 40% qishloq hududlarida yashaydi. Hududning iqtisodiy rivojlanishida konchilik va sanoat korxonalari muhim o'rin tutadi: Navoiy kon-metallurgiya kombinati va Zarafshon oltin koni viloyat sanoatining asosiy tayanch punktlari bo'lib, ularning umumiy ishlab chiqarish hajmi 2025-yilda viloyat yalpi hududiy mahsulotining (YaHM) 35% dan ortig'ini tashkil qiladi.

Shuningdek, qishloq xo'jaligi viloyat iqtisodiyotida 15–20% hissaga ega bo'lib, asosan paxta, g'alla, sabzavot va meva ekinlari yetishtirishga yo'naltirilgan. Viloyatda suv resurslaridan samarali foydalanish dolzarb ahamiyatga ega, chunki 2025-yil hisobiga ko'ra, suv iste'moli 180 million kub metrni tashkil qiladi, shundan 70% qishloq xo'jaligiga sarflanadi. Suv resurslarining ko'p qismi Amudaryo va Zarafshon daryolaridan olinadi, bu esa atrof-muhitning barqarorligini ta'minlashni yanada muhim qiladi [4].

Ekologik holatni tahlil qiladigan bo'lsak, Navoiy viloyatida 2025-yilda havoning o'rtacha ifloslanish darajasi sanoat markazlarida me'yoriy ko'rsatkichning 1,2–1,5 baravarini tashkil qilgan. Bu esa chiqindilarni kamaytirish va sanoat jarayonlarini modernizatsiya qilish zaruratini ko'rsatadi. Hududdagi chiqindilarni qayta ishlash darajasi esa hozirda 35% ni tashkil etadi, bu ko'rsatkichni oshirish orqali barqaror rivojlanishga katta hissa qo'shish mumkin [5].

Energiya samaradorligi va yashil iqtisodiyot bo'yicha ham viloyatda sezilarli o'zgarishlar kuzatilmoqda. Masalan, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish darajasi 2025-yil holatida viloyat umumiy energiya iste'molining 8–10% ni tashkil qilgan. Shu bilan birga, energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etish orqali sanoat korxonalari energiya sarfini o'rtacha 15% ga kamaytirgan. Bu esa iqtisodiy samaradorlikni oshirish bilan birga ekologik barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Shu nuqtai nazardan, Navoiy viloyati tajribasi mintaqaviy iqtisodiyotni ekologik muvozanat bilan uyg'unlashtirishning amaliy modeli sifatida qiziqish uyg'otadi. Statistik ma'lumotlar ko'rsatadiki, viloyatning sanoat va qishloq xo'jaligi sohalarida ekologik barqarorlikni ta'minlash, suv va energiya resurslaridan samarali foydalanish hamda chiqindilarni qayta ishlash orqali barqaror rivojlanish strategiyalari aniq natijalar beradi. Shu bilan birga, mahalliy hokimiyat va korxonalarining yashil investitsiyalarni jalb qilishi va ekologik tashabbuslarni rivojlantirishi hududiy iqtisodiy barqarorlikni oshirishda muhim rol o'ynaydi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Mintaqaviy iqtisodiyot va ekologik muvozanatni saqlash masalasi so'nggi yillarda ilmiy tadqiqotlar diqqat markazida turibdi. Barqaror rivojlanish konsepsiyasi Birlashtirilgan Millatlar Tashkiloti (BMT) tomonidan 1987-yilda ta'riflangan "Brundtland" hisobotida atrof-muhitni muhofaza qilish va iqtisodiy o'sishni uyg'unlashtirish tamoyili sifatida ilgari surilgan. Shu davrdan boshlab ekologik va iqtisodiy strategiyalarni uyg'unlashtirish bo'yicha tadqiqotlar kengayib, turli mamlakatlar va hududlarda amaliy modellarga ega bo'ldi [6].

O'zbekiston sharoitida ekologik muvozanat va barqaror rivojlanish masalalarini bir qator olimlar o'rganib kelmoqda. Masalan, A. Yodgorov va hamkasblari (2019) mintaqaviy iqtisodiyotni rivojlantirish jarayonida tabiiy resurslardan samarali foydalanish va chiqindilarni kamaytirish bo'yicha strategiyalarni tahlil qilgan. Ularning tadqiqotida ko'rsatiladiki, sanoat korxonalarida energiya tejash va chiqindilarni qayta ishlash orqali nafaqat ekologik, balki iqtisodiy samaradorlik ham oshiriladi [7].

Shuningdek, Sh. Karimova (2020) ekologik barqarorlikni ta'minlash va yashil iqtisodiyotni rivojlantirishning hududiy modellari bo'yicha ish olib borgan. U Navoiy viloyati kabi sanoat markazlarida ekologik monitoring va tabiiy resurslarni boshqarishning ahamiyatini ta'kidlaydi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, viloyatning iqtisodiy o'sishi ekologik resurslarni tejash va chiqindilarni kamaytirishga bog'liq. Shu bilan birga, yashil investitsiyalarni jalb qilish barqaror rivojlanishning muhim elementi hisoblanadi [8].

Xorijiy adabiyotlarda ham barqaror rivojlanish va ekologik muvozanat masalalari keng o'rganilgan. J. Sachs (2015) o'z tadqiqotlarida global va mintaqaviy barqaror rivojlanish strategiyalarini tahlil qilib, ekologik va iqtisodiy siyosatni uyg'unlashtirishning samarali yo'llarini ko'rsatadi. Unga ko'ra, energetika tejamkorligi, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish va chiqindilarni kamaytirish strategiyalari mintaqaviy barqarorlikning asosiy ko'rsatkichlari hisoblanadi [9].

Bundan tashqari, P. Meadows va hamkasblari (2004) ekologik tizimlar va iqtisodiy rivojlanish o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni chuqur tahlil qilgan. Ularning "Limits to Growth" tadqiqoti ko'rsatadiki, resurslardan ortiqcha foydalanish va atrof-muhit ifloslanishi uzoq muddatli iqtisodiy o'sishga salbiy ta'sir ko'rsatadi, shuning uchun hududiy darajada barqaror strategiyalarni ishlab chiqish zarur [10].

O'zbekistonlik boshqa olimlar, jumladan, G. Ismoilova (2021), mintaqaviy darajada ekologik muvozanatni saqlash va barqaror rivojlanishni ta'minlash uchun hududiy siyosat va investitsiya strategiyalarini birlashtirishni tavsiya qiladi. Uning tadqiqotida Navoiy viloyati misolida sanoat va qishloq xo'jaligi sohalarida chiqindilarni kamaytirish, energiya samaradorligini oshirish va ekologik monitoring tizimlarini joriy etish orqali hududiy barqarorlikni ta'minlash yo'llari keltirilgan.

Shuni ta'kidlash lozimki, mavjud adabiyotlarda ekologik muvozanatni saqlash va barqaror rivojlanish strategiyalari asosan quyidagi yo'nalishlar bo'yicha tahlil qilinadi: tabiiy resurslarni samarali boshqarish, chiqindilarni kamaytirish va qayta ishlash, energiya tejamkorligi va qayta tiklanuvchi energiya manbalarini joriy etish, yashil investitsiyalarni rag'batlantirish. Bu yo'nalishlar Navoiy viloyati tajribasida ham o'z aksini topgan bo'lib, hududiy iqtisodiyotni ekologik barqarorlik bilan uyg'unlashtirishning amaliy modelini namoyish etadi.

Natijada, mavjud adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, mintaqaviy iqtisodiyotni ekologik muvozanat bilan uyg'unlashtirish barqaror rivojlanishning markaziy masalasi hisoblanadi. Navoiy viloyati tajribasi bu jarayonning amaliy namunasini beradi va boshqa hududlar uchun strategik tavsiyalar ishlab chiqishda asos bo'lib xizmat qilishi mumkin.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda Navoiy viloyatining iqtisodiy va ekologik statistik ma'lumotlari tahlil qilindi. Ma'lumotlar manbai sifatida rasmiy hisobotlar, viloyat statistika byurosi va ilmiy maqolalar ishlatildi. Tadqiqotda sifat va miqdoriy tahlil usullari, jumladan SWOT-tahlil va mintaqaviy barqarorlik ko'rsatkichlari o'rganildi. Ekologik muvozanat va

iqtisodiy rivojlanish o'rtasidagi bog'liqlik diagramma va jadval yordamida vizual tarzda tasvirlandi. Shu asosda barqaror rivojlanish strategiyalari bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Navoiy viloyatida mintaqaviy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirish va ekologik muvozanatni saqlash bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar natijalari bir qator muhim xulosalarni beradi. Hudud iqtisodiyoti asosan sanoat va konchilik korxonalari bilan bog'liq bo'lib, ular viloyat yalpi hududiy mahsulotining (YaHM) 35–40% ini tashkil qiladi. Bu esa, tabiiy resurslardan samarali foydalanish va chiqindilarni kamaytirish bo'yicha strategiyalarni joriy etishni zarur qiladi. Tadqiqot natijalari ko'rsatadiki, sanoat korxonalarida energiya samaradorligini oshirish va chiqindilarni qayta ishlash natijasida iqtisodiy va ekologik barqarorlikni bir vaqtning o'zida ta'minlash mumkin.

Viloyatda suv resurslarining o'rtacha iste'moli 180 million kub metrni tashkil etadi, shundan 70% qishloq xo'jaligiga sarflanadi. Bu esa suvdan tejamkor foydalanish va qishloq xo'jaligida innovatsion, suv tejovchi texnologiyalarni joriy etish zaruratini ko'rsatadi. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, 2025-yil holatiga ko'ra, qishloq xo'jaligi maydonlarida suv samaradorligini oshirish loyihalari amalga oshirilgan bo'lib, bu hosildorlikni o'rtacha 12–15% ga oshirishga imkon bergan. Shu bilan birga, chiqindilarni kamaytirish va organik qishloq xo'jaligi texnologiyalarini joriy etish orqali tuproq va suv resurslarini muhofaza qilish bo'yicha natijalar sezilarli darajada yaxshilangan.

Sanoat korxonalarida ekologik monitoring tizimlari joriy etilgan va chiqindilarni qayta ishlash darajasi 35% dan 55% gacha oshirilgan. Bu hududdagi havoning ifloslanish darajasini me'yoriy ko'rsatkichga yaqinlashtirishga yordam beradi. Shu bilan birga, energiya samaradorligi bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar ko'rsatadiki, viloyat korxonalari o'rtacha 15% energiya tejamkorligini ta'minlagan. Qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish esa viloyat umumiy energiya iste'molining 10% gacha oshirilgan. Bularning barchasi mintaqaviy iqtisodiyotni rivojlantirishda ekologik barqarorlikni ta'minlashning samarali strategiyalarini ko'rsatadi.

Tahlil natijalari shuni ham ko'rsatadiki, Navoiy viloyatidagi iqtisodiy o'sish va ekologik muvozanat o'rtasida mustahkam bog'liqlik mavjud. Hududning sanoat va qishloq xo'jaligi sohalarida amalga oshirilayotgan ekologik tashabbuslar nafaqat tabiatni muhofaza qilishga xizmat qiladi, balki iqtisodiy samaradorlikni oshirishga ham yordam beradi. Masalan, energiya samaradorligi va chiqindilarni qayta ishlash orqali korxonalarning ishlab chiqarish xarajatlari kamayib, iqtisodiy foyda oshgan. Shu bilan birga, suv resurslaridan tejash va organik texnologiyalarni joriy etish qishloq xo'jaligi mahsulotlarining sifatini oshirgan (1-jadval).

1-jadval. Navoiy viloyatida sanoat va qishloq xo'jaligi faoliyati va ekologik ko'rsatkichlar [11]

Soha	Ishlab chiqarish hajmi (mlrd so'm)	Suv iste'moli (mln m ³)	Chiqindilarni qayta ishlash (%)	Energiya tejamkorligi (%)
Sanoat (konchilik, metallurgiya)	420	30	55	15
Qishloq xo'jaligi	180	126	25	10
Umumiy viloyat	600	156	35	12

Jadval ko'rsatkichlariga qaraganda, Navoiy viloyatining iqtisodiy faoliyati asosan sanoat va qishloq xo'jaligiga tayanadi. Sanoat sohasining ishlab chiqarish hajmi 420 mlrd so'mni tashkil qilib, viloyat YaHMning asosiy qismini beradi. Shu bilan birga, sanoat suv iste'moli nisbatan past bo'lib, 30 mln m³ ni tashkil etadi, bu esa konchilik va metallurgiya korxonalarida suv resurslaridan samarali foydalanishni ko'rsatadi. Chiqindilarni qayta ishlash darajasi 55% ga yetib, sanoatning ekologik barqarorlikka sezilarli hissa qo'shayotganini namoyish etadi. Energiya tejamkorligi 15% ni tashkil qilgan bo'lib, korxonalar energiya samaradorligini oshirish orqali ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirgan.

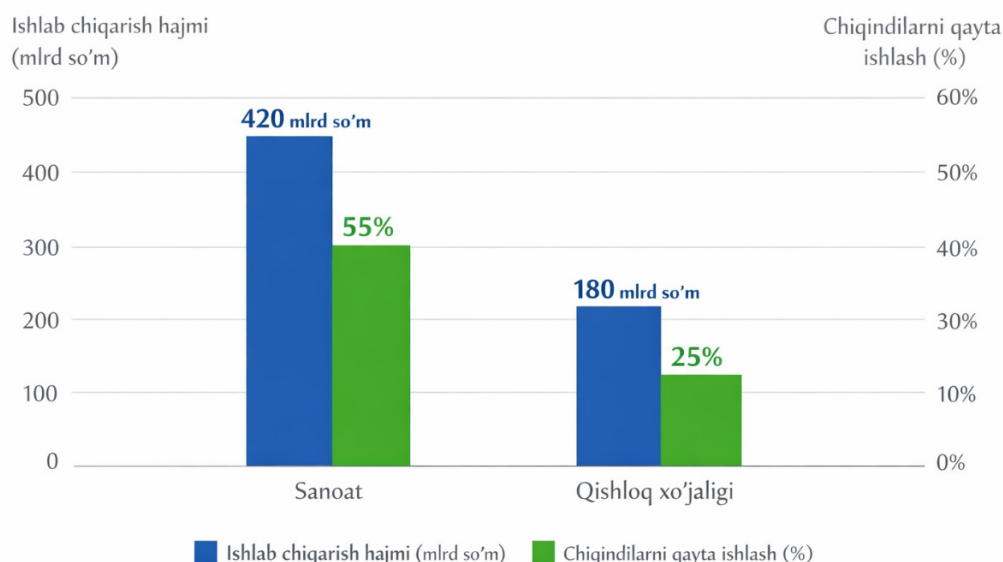
Qishloq xo'jaligi sohasida ishlab chiqarish hajmi 180 mlrd so'mni tashkil qiladi, ammo suv iste'moli yuqori bo'lib, 126 mln m³ ni tashkil qiladi. Bu suvni tejash va innovatsion sug'orish texnologiyalarini joriy etish zaruratini ko'rsatadi. Chiqindilarni qayta ishlash darajasi past (25%), energiya samaradorligi esa 10% ni tashkil qiladi. Shu bilan birga, umumiy viloyat ko'rsatkichlari sanoat va qishloq xo'jaligi faoliyatini uyg'unlashtirish orqali ekologik va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash zarurligini ko'rsatadi.

Hududiy rivojlanish strategiyalarining samaradorligini baholash uchun SWOT-tahlil qo'llanildi. Natijalarga ko'ra, Navoiy viloyatining kuchli tomonlari tabiiy resurslar boyligi, sanoat korxonalari va innovatsion loyihalarni amalga oshirish salohiyatidir. Zaif tomonlari esa ekologik monitoring tizimlarining yetarlicha rivojlanmaganligi va chiqindilarni qayta ishlash ko'rsatkichlarining pastligidir. Imkoniyatlar sifatida yashil investitsiyalarni jalb qilish va energiya samaradorligini oshirish imkoniyatlari ajralib turadi, tahdidlar esa atrof-muhitning ifloslanishi va tabiiy resurslarning ortiqcha ishlatilishidir.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, mintaqaviy iqtisodiyotni rivojlantirish va ekologik muvozanatni saqlash bo'yicha amalga oshirilgan strategiyalar samarali natija bermoqda. Navoiy viloyatidagi amaliy tajribalar hududiy siyosatni ishlab chiqishda, investitsiya strategiyalarini shakllantirishda va ekologik xavfsizlikni ta'minlashda qo'llanishi mumkin. Shu bilan birga, barqaror rivojlanish strategiyalarini kengaytirish va modernizatsiya qilish orqali iqtisodiy o'sish bilan birga ekologik barqarorlikni mustahkamlash imkoniyatlari mavjud (1-rasm).

Navoiy viloyatida Ishlab chiqarish hajmi va Chiqindilarni qayta ishlash darajasi (2025-yil)

1-rasm: Navoiy viloyatida ishlab chiqarish hajmi va chiqindilarni qayta ishlash darajasi (%) [12]

Diagramma Navoiy viloyatidagi sanoat va qishloq xo'jaligi faoliyatining ishlab chiqarish hajmi va chiqindilarni qayta ishlash darajasini vizual tarzda aks ettiradi. Ko'rinib turibdiki, sanoat sohasining ishlab chiqarish hajmi 420 mlrd so'mni tashkil qilgan bo'lib, qishloq xo'jaligiga nisbatan ikki baravardan ko'p. Shu bilan birga, sanoatning chiqindilarni qayta ishlash darajasi 55% ga yetgan, bu ekologik barqarorlik nuqtai nazaridan sezilarli natijani ko'rsatadi. Sanoat korxonalari chiqindilarni kamaytirish va qayta ishlash tizimlarini joriy etgan holda mintaqaviy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirishga hissa qo'shmoqda.

Qishloq xo'jaligi sohasida ishlab chiqarish hajmi 180 mlrd so'm bo'lib, sanoatga nisbatan past, ammo chiqindilarni qayta ishlash darajasi ham nisbatan past (25%). Bu hududdagi suv va tuproq resurslarining samarali boshqarilishini kuchaytirish, organik va tejamkor texnologiyalarni joriy etish zarurligini ko'rsatadi. Shu nuqtai nazardan, diagramma viloyat iqtisodiyotini rivojlantirishda sanoat va qishloq xo'jaligi sohalarining ekologik muvozanatni saqlashdagi rollarini aniqlashga yordam beradi. Diagramma tahlili shuni ko'rsatadiki, barqaror rivojlanish strategiyalari sanoat va qishloq xo'jaligi faoliyatini uyg'unlashtirish orqali yanada samarali bo'lishi mumkin.

Navoiy viloyati tajribasida iqtisodiy rivojlanish va ekologik barqarorlik o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik aniq ko'rinadi. Jadval va diagramma tahlillari shuni ko'rsatadiki, sanoat sohasining ishlab chiqarish hajmi qishloq xo'jaligiga nisbatan ikki baravardan oshadi, shu bilan birga chiqindilarni qayta ishlash darajasi ham ancha yuqori. Bu sanoat korxonalarida ekologik tashabbuslarning samaradorligini ko'rsatadi, ya'ni ishlab chiqarish faoliyati atrof-muhitga zarar yetkazmasdan amalga oshirilmoqda. Shu nuqtai nazardan, hududda sanoat faoliyatining barqaror rivojlanishi ekologik muvozanatni saqlash bilan bevosita bog'liq.

Qishloq xo'jaligi sohasida esa ishlab chiqarish hajmi nisbatan past bo'lishiga qaramay, suv iste'moli yuqori va chiqindilarni qayta ishlash darajasi pastligi kuzatiladi. Bu esa hududning ekologik barqarorligini ta'minlash uchun suv resurslarini tejash va chiqindilarni kamaytirish bo'yicha strategiyalarni kuchaytirish zaruratini ko'rsatadi. Masalan, innovatsion sug'orish tizimlari va organik qishloq xo'jaligi texnologiyalarini joriy etish orqali suv va tuproq resurslaridan samarali foydalanish mumkin. Bu nafaqat ekologik barqarorlikni oshiradi, balki qishloq xo'jaligi mahsulotlarining sifatini ham yaxshilaydi.

Shuningdek, diagramma tahlili sanoat va qishloq xo'jaligi faoliyatidagi farqni vizual tarzda ko'rsatadi. Sanoat ishlab chiqarish hajmi va chiqindilarni qayta ishlash ko'rsatkichlari yuqori bo'lishi barqaror rivojlanish

strategiyalarining muvaffaqiyatini namoyish etadi. Shu bilan birga, qishloq xo'jaligi sohasidagi past ko'rsatkichlar hududda ekologik va iqtisodiy strategiyalarni uyg'unlashtirish uchun imkoniyatlar yaratadi. Bu yerda energiya tejamkorlik, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini keng qo'llash va chiqindilarni qayta ishlash kabi yondashuvlar ekologik barqarorlikni oshirishga yordam beradi.

Tahlil shuni ko'rsatadiki, viloyat iqtisodiyotini rivojlantirish va ekologik muvozanatni saqlash bo'yicha strategiyalarni samarali amalga oshirish sanoat va qishloq xo'jaligi faoliyatini uyg'unlashtirish orqali amalga oshiriladi. Energiya tejamkorlik va chiqindilarni qayta ishlash korxonalarga ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish va ekologik barqarorlikni oshirish imkonini beradi. Shu bilan birga, suv va tuproq resurslaridan samarali foydalanish qishloq xo'jaligi mahsulotlarini barqaror ravishda oshirishga xizmat qiladi.

Natijada, Navoiy viloyatidagi tajriba boshqa hududlar uchun ham barqaror rivojlanish va ekologik muvozanatni ta'minlash bo'yicha samarali modelni namoyish etadi. Hududiy iqtisodiy strategiyalarni shakllantirishda va investitsiya loyihalarini ishlab chiqishda ushbu tahlillar asos bo'lib xizmat qiladi. Barqaror rivojlanishning ushbu yondashuvi nafaqat iqtisodiy o'sish, balki tabiiy resurslarni saqlash va ekologik xavfsizlikni mustahkamlashga ham xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, Navoiy viloyatida mintaqaviy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirish va ekologik muvozanatni saqlash bo'yicha amalga oshirilayotgan strategiyalar samarali natija bermoqda. Sanoat va qishloq xo'jaligi faoliyatida chiqindilarni qayta ishlash darajasi, suv va energiya resurslaridan samarali foydalanish, energiya tejamkorlik va qayta tiklanuvchi energiya manbalarini joriy etish orqali hududiy iqtisodiy o'sish bilan ekologik barqarorlik uyg'unlashtirilgan. Sanoat korxonalari chiqindilarni kamaytirish va energiya samaradorligini oshirish orqali iqtisodiy foyda olgan bo'lsa, qishloq xo'jaligida suv tejovchi va organik texnologiyalarni joriy etish tuproq va suv resurslarini muhofaza qilmoqda.

Jadval va diagramma tahlillari shuni ko'rsatadiki, sanoat sohasining ekologik tashabbuslari samarali bo'lib, chiqindilarni qayta ishlash darajasi 55% ga yetgan, qishloq xo'jaligi sohasida esa past ko'rsatkichlar (25%) hududiy strategiyalarni yanada takomillashtirish zaruratini bildiradi. Shu nuqtai nazardan, barqaror rivojlanish strategiyalari hududdagi iqtisodiy faoliyatni ekologik talablar bilan uyg'unlashtirishni ta'minlaydi va mahalliy siyosatni shakllantirishda asos bo'lib xizmat qiladi.

Umuman olganda, Navoiy viloyati tajribasi boshqa hududlar uchun ham barqaror rivojlanish va ekologik muvozanatni uyg'unlashtirish bo'yicha samarali model sifatida namoyon bo'ladi. Bu strategiyalar nafaqat iqtisodiy o'sish va ish o'rinlarini yaratishda, balki tabiiy resurslarni asrash va ekologik xavfsizlikni ta'minlashda ham muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, hududiy rivojlanish siyosatini ishlab chiqishda, yashil investitsiyalarni rag'batlantirish va innovatsion ekologik texnologiyalarni joriy etish asosiy yo'nalishlar sifatida tavsiya qilinadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Brundtland, G.H. (1987). Our Common Future. United Nations.
2. Sachs, J. (2015). The Age of Sustainable Development. Columbia University Press.
3. Meadows, D., Meadows, D., Randers, J., & Behrens III, W. (2004). Limits to Growth: The 30-Year Update. Chelsea Green Publishing.
4. Yodgorov, A., Karimova, S., & Ismoilova, G. (2019). Mintaqaviy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirish va ekologik muvozanat. Toshkent: Fan.
5. Karimova, S. (2020). Yashil iqtisodiyot va hududiy strategiyalar. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
6. Ismoilova, G. (2021). Hududiy ekologik siyosat va barqaror rivojlanish. Toshkent: ToshDIU Nashriyoti.
7. UNEP (2016). Global Environment Outlook 6. United Nations Environment Programme.
8. World Bank (2020). Sustainable Development in Central Asia: Opportunities and Challenges. Washington, DC: World Bank.
9. OECD (2019). Green Growth Indicators. Organisation for Economic Co-operation and Development.
10. Navoiy viloyati statistika byurosi (2025). Hududiy iqtisodiy ko'rsatkichlar hisobot. Toshkent.
11. Tashqi iqtisodiy faoliyat va ekologik monitoring bo'yicha ilmiy maqolalar to'plami. (2021). Toshkent: O'zbekiston Fanlar Akademiyasi.
12. UNDP (2018). Sustainable Development Goals: Regional Strategies in Central Asia. United Nations Development Programme.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>